

Preek voor Pinksterzondag 28 mei 2023
FEEST van VERBINDING - FEEST fan FERBINING

*Bij het **Samengaan** van PG Westerwert en Nijkleaster tot één kloostergemeente –
kleastermienskip*

*Bij de **Verbinding** van de kloosterlingen*

*Bij de **Opening** van klooster Westerhûs*

Bêste minsken, beste mensen

1.

Op de 50ste dag na Pasen (Pinksteren betekent gewoon 50) zaten de apostelen en vrienden van Jezus bij elkaar. Ze hadden een inspirerende maar loodzware periode achter de rug. Jezus was immers vermoord, opgestaan, had 40 dagen lang met hen gesproken over het rijk van God, en was toen met Hemelvaart weer van het toneel verdwenen. Heftig, verwarrend en ook volstrekt onbegrijpelijk allemaal. Hoe moesten ze nu verder zonder Jezus? Geen idee! Wat ze wél wisten was dat ze niet weer terug konden naar het oude leven van vóór Jezus. Ze konden ook niet meer verder in het oude gesloten religieuze spoor. Ze hadden immers de vrijheid en de ruimte geproefd! Zonder onderdrukking en overheersing, zonder geweld en vernedering. Maar van genezing en vergeving, van zorg voor elkaar en voor buitenstaanders.

En dan is er op die 50ste dag een spektakel van jewelste: geluid van heftige wind, van tongen van vuur en tongen van taal. Een feest van Geest. De evangelist Lucas, die ook het boek Handelingen heeft geschreven, gebruikt hier centrale beelden uit de Bijbel. Dat waren de beelden die de apostelen en vrienden van Jezus kenden. De 50ste dag na Pasen was een oogstfeest (vandaar die eerste zoete wijn) maar vooral het feest van de wetgeving op de berg Sinaï. Daarom zaten ze op die 50ste dag als Joodse gelovigen bij elkaar. Om te gedenken dat het volk Israël bevrijd was uit slavernij en onderdrukking in Egypte. Dat God hen bevrijd had en in de ruimte had gezet. Dat ze na 50 dagen zwerven door de woestijn bij de berg van God waren aangekomen. En dat Mozes daar in een spektakel van geluid, wind en vuur de 10 geboden, taal voor onderweg had ontvangen. Richtingaanwijzers naar een beloofd land! Want je kunt wel bevrijd worden van een oud leven, maar dan weet je nog niet hoe het nieuwe leven eruit zal zien. Het nieuwe moet nog ontdekt worden, je valt zo weer terug in de oude patronen. Al pionierend zocht Mozes met het volk Israël een weg door de woestijn richting een nieuw land en een nieuw leven in vrijheid en gerechtigheid.

Lucas trekt deze lijn van de 50ste dag na Pasen door. Hij bouwt verder op de traditie van bevrijding, van het zoeken naar een nieuwe toekomst. De oude richtingaanwijzers worden hertaald. Het is nu de Geest die de richting aangeeft: van liefde en zorg, van genade en acceptatie, van veelkleurigheid en veeltaligheid! Met die wind in de rug moeten ze nu een weg zoeken. Pionieren met de Geest van Jezus, bouwend op de oude

basis. En zo ontstaat er gaandeweg met vallen en opstaan een beweging die ze later Christenen gaan noemen, mensen van de weg van bevrijding! Pinksteren is het eerste begin van die beweging. Daarom vieren we vandaag de verjaardag, de geboortedag van de kerk! Lang zal ze leven ... (de mensen in de kerk roepen luid 'HOERA!')

2.

Vandaag, op deze 50ste dag 2023, zijn wij getuige van de geboorte van een kloostergemeente. Wij trekken vandaag de lijn ook door. Net zoals Lucas. Ai, als ik dat zo zeg, dan is het wat eng. Alsof wij ons daarmee kunnen vergelijken. Dat bedoel ik niet. Maar in alle bescheidenheid mogen en moeten we wel lijnen doortrekken. Dat doen we toch altijd? Op de basis van de wijsheid van oude teksten proberen we een woord en een weg te vinden in de context van vandaag de dag. Er is altijd een heen en weer tussen tekst en context.

Zonder ons de traditie toe te willen eigenen, herkennen we onderdelen uit het Pinksterverhaal. En voelen we ons ermee verbonden. Ik noem een paar aspecten van herkenning:

- We herkennen bijvoorbeeld de dubbele verhouding tot de traditie. Wegtrekken uit het oude knellende systeem, maar tegelijk bouwend op de traditie.
- We herkennen het pionieren, de pelgrimage, het onderweg-zijn. We pionieren in de woestijn van de seculiere wereld, maar evengoed in de woestijn van de wereld die kerk heet. En we wandelen en pelgrimeren letterlijk ook nog eens door een groene woestijn van raaigras. Gelukkig begint het landschap rondom Jorwert te veranderen.
- We herkennen de 10 woorden als richtingaanwijzers voor het goede leven, maar nog meer de zaligsprekingen die Jezus als een nieuwe Mozes op de berg ons meegaf voor een gelukkig, zalig, gezegend leven.
- We herkennen ons in het vurige enthousiasme van de Geest, die onze tongen losmaakt. En dat we soms zelf onder dat vurige enthousiasme bezwijken... Ja, ja, heel geestig!
- Wij herkennen het verlangen naar vrijheid, naar een eigen weg en een eigen taal. We willen niet gebukt gaan onder een geforceerd eenheidsideaal. Nee, zij spraken allen in andere tongen. En zij hoorden het allen in hun eigen moedertaal. Wij gaan samen een weg, maar we gaan ook onze individuele weg. *Take o take me as I am* impliceert een roep om acceptatie en om diversiteit!
- En als er tenslotte iets is waar we ons in herkennen, dan het verlangen om ruimte te maken en te ontvangen. Met Pinksteren maakten de apostelen en vrienden van Jezus ruimte voor Gods Geest. Ze waren open en ontvankelijk, ze waren bereid om God te ontvangen. Dat is het kernwoord van onze kloostergemeente: 'Ruimte maken voor God, om mens te worden'. Daarom beginnen we elke dag zingend en biddend met de woorden 'Iepenje my foar jo goedens, en reitsje my oan' (Open mij voor uw goedheid en raak mij aan). Daarom zongen wij zojuist in onze kyrie-litanie: 'God fan ús libben, iepenje ús hert en meitsje it sa wiid as de wrâld' (God van ons leven, open ons hart en maak het zo wijd als de wereld). We bidden om een ruim hart voor mens, aarde en voor God.

3.

Dit is een bijzonder weekend voor ons allemaal. Voor onze gemeente en voor de mensen betrokken bij Nijkleaster. Voor de 17 kleasterlingen, voor iedereen hier aanwezig. Voor de vier vaste bewoners van Westerhûs: Trees en Reinier, Sietske en Hinne. Ook voor Sietske en mij samen omdat wij ooit aan dit gekke project zijn begonnen en een visioen voor ogen hadden.

Er zijn bij mij zelf tenminste vier emoties die strijden om voorrang in mijn hart en mijn hoofd. Die wil ik vandaag tenslotte met jullie delen:

a. Ergens in mij is er iets van verdriet. Verdriet om de gemiste kansen, verdriet om de mensen die hier vandaag niet zijn, omdat ze in een bepaalde fase niet mee konden. Soms was dat onvermijdelijk en soms was het ook nodig. We gaan immers onze eigen weg en die loopt niet altijd gelijk. Maar toch voel ik verdriet, heimwee.

b. Groot is mijn gevoel van trots. Wat ben ik ontzettend trots op jullie allemaal. Op jullie vertrouwen, wijsheid, inspiratie, tegenwind en uithoudingsvermogen. Trots op jullie ontwapende eerlijkheid en kwetsbaarheid. Trots op de aandacht voor elkaar en voor de wereld. Trots op jullie vaste geloof en diepe twijfel.

c. Nog groter is mijn dankbaarheid. Dat we samen deze weg mogen gaan. Dat we elkaar vasthouden in goede en slechte tijden. Dankbaar dat we leven om dit mee te maken. Dankbaar voor de inzet van zoveel mensen die deugen. Dankbaar voor de vaste koers van kerkenraad en bestuur. Dankbaar dat ons pionieren nu leidt tot een gemeente met een klooster, een kloostergemeente. Nota bene met moderne kloosterlingen. Wie had dat ooit kunnen denken?

d. En tenslotte voel ik mij klein en nederig. Dat ik hier op deze plek sta, op dit moment in de geschiedenis van deze 'tempel', die in ieder geval 1000 jaar oud is! En daarvoor kwamen onze voorouders ook al samen op deze terp om hun doden te begraven. Hier is de overgang gemaakt van Germaanse godsdienst naar Christendom. Van Rooms Katholieke kerk naar Protestantse kerk. Van Protestantse kerk tot 'een dorp waaruit God verdwenen zou zijn'. Hier is gevierd, getrouwd en gerouwd. Hier hangen de gebeden van onze voorouders, de preken van mijn voorgangers. Het stemt mij nederig om hier op deze plek, op dit kruispunt in de geschiedenis te mogen staan.

Wat een wonder dat wij de geboorte van de kloostergemeente Nijkleaster-Westerwert mogen meemaken op deze Pinksterzondag, zondag 28 mei Anno Domini 2023. Lang zal ze leven ... (de mensen in de kerk roepen luid 'HOERA!')

ds. Hinne Wagenaar